

Spm. nr. S 1394

Til justitsministeren (13/2 96) af:

Birthe Rønn Hornbech (V):

»Vil ministeren ændre retsplejelovens § 786, stk. 2, så bestemmelsen tillige bliver anvendelig på offentlige telefoner?«

Begrundelse

Der henvises til kendelse optrykt i Ugeskrift for Retsvæsen 96, side 18.

Svar (23/2 96)

Justitsministeren (Bjørn Westh):

I medfør af retsplejelovens § 786, stk. 2, kan der indhentes oplysning om, hvilke telefoner m.v. der sættes i forbindelse med en bestemt telefon m.v., med samtykke fra indehaveren af sidstnævnte telefon. I denne situation – hvor der altså gives samtykke fra indehaveren af den telefon, der indhentes oplysninger om – gælder § 781 og § 782 om betingelserne for indgreb i meddelelshemmeligheden ikke.

Ifølge disse bestemmelser forudsætter indgreb i meddelelshemmeligheden som udgangspunkt, at efterforskningen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover (kriminalitetskravet). Herudover kræves, at der er bestemte grunde til at antage, at der på den på gældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt (mistankekravet), og at indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen (indikationskravet). Endvidere gælder et proportionalitetskrav, dvs. et krav om, at der ikke må være misforhold mellem på den ene side indgrebets formål og sagens betydning og på den anden side den krænkelse og ulempe, som indgrebet forvolder hos den eller de personer, som det rammer.

Baggrunden for bestemmelsen i § 786, stk. 2, der f.eks. anvendes i forbindelse med telefonchikane, er beskrevet i Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1023/1984 om politiets indgreb i meddelelshemmeligheden og anvendelse af agenter, s. 61–63. Det fremgår heraf bl.a., at der efter Strafferetsplejeudvalgets opfattelse ikke er en sådan beskyttelsesværdig interesse i hemmeligholdelse hos personer, der kalder et telefonnummer, at udlevering af oplysningerne til

politiet med samtykke fra indehaveren af denne telefon bør undergives særlige betingelser i retsplejeloven.

I den kendelse, der henvises til i begrundelsen for spørgsmålet (Ugeskrift for Retsvæsen 1996, s. 18), fastslog Vestre Landsret, at der ikke med hjemmel i retsplejelovens § 786, stk. 2, kunne indhentes oplysning om, hvilke telefonnumre en tyverisigtet havde kontaktet fra en offentlig korttelefonboks ved hjælp af et bestemt telekort, som politiet havde fundet under en ransagning af sigtedes bolig. Landsretten anførte, at det efter forarbejderne til § 786, stk. 2, fandtes betænkeligt at antage, at bestemmelsen har tilfælde for øje, hvor der er tale om en offentlig telefon.

I den pågældende sag kunne indgrebet ikke foretages efter de almindelige regler i retsplejelovens § 781, da kriminalitetskravet – dvs. kravet om en strafferamme på 6 år – ikke var opfyldt.

Kendelsen giver mig ikke anledning til at foreslå ændring af retsplejelovens § 786, stk. 2.

Det skyldes, at den nævnte bestemmelse om indgreb i meddelelshemmeligheden – hvor de sædvanlige betingelser for indgreb af denne art ikke gælder – bygger på, at der meddeles samtykke fra indehaveren af en telefon, som er den, der typisk modtager eller foretager opkaldene.

For så vidt angår offentlige telefoner, der kan benyttes af enhver, er det imidlertid ikke indehaveren (dvs. telefonselskabet), der er deltager i samtaler, der føres fra telefonen. Jeg finder derfor ikke, at de hensyn, der bærer den særlige bestemmelse i § 786, stk. 2, gælder for offentlige telefoner, således at indehaveren af telefonen, dvs. telefonselskabet, skulle kunne meddele samtykke til indgreb i meddelelshemmeligheden, for så vidt angår samtaler, der føres mellem to udenforstående personer, som ikke kan identificeres med indehaveren.

En sådan ændring ville være udtryk for en for generel lempelse af de almindelige betingelser i retsplejeloven for indgreb i meddelelshemmeligheden.